

ჯეინ ოსტინის რომანის "სიამაყე და ცრურწმენა" პერსონაჟთა სატირული
გამონათქვამების ქართულად თარგმნის თავისებურებები (ნინო რამიშვილის
თარგმანის მიხედვით)

თათული ცერცვაძე

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა
და ხელოვნების ფაკულტეტზე ინგლისური ფილოლოგიის მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

სამაგისტრო ნაშრომი

მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტი, ანგლისტიკა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ელენე ტატიშვილი, ფილოლოგიის დოქტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2023

განაცხადი

როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

თათული ცერცვაძე

15.06.2023

აბსტრაქტი

ნაშრომში გაანალიზებულია ჯეინ ოსტინის რომანის „სიამაყე და ცრურწმენა“ პერსონაჟთა სატირულ-ირონიული გამონათქვამების ასახვა ქართულ თარგმანში (მთარგმნელი- ნინო რამიშვილი) იუჯინ ნაიდას ეკვივალენტობის თეორიის მიხედვით. დიალოგების სტილსა და ენის სტრუქტურაზე დაკვირვებით გამოკვლეულია კავშირი ორიგინალ და სამიზნე ტექსტებს შორის. ყურადღება ეთმობა ირონიის გადმოცემას, რაც რომანის დამახასიათებელი თვისებაა. შედარებითა ანალიზმა აჩვენა, რომ იუმორის მსგავსად, მხატვრული ხერხების გადმოცემის ტექნიკის გამოყენებით, სამიზნე ენაში ფორმალური და დინამიკური ეკვივალენტობის მეშვეობით მეტწილად შენარჩუნებულია ავტორის ენა და პერსონაჟთა ხასიათი. თარგმანი გადმოგვცემს ირონიას, მაგრამ ენათა განსხვავებული სემანტიკური და პრაგმატული მახასიათებლების გამო ზოგჯერ ირონიულ/სარკასტული ტონი მკვეთრად ჩანს, ზოგან კი სუსტდება. თარგმნის სირთულეს ქმნის ოსტინის გამომსახველობითი სტილი და ხატოვანი ენა, რის გამოც სრულფასოვნად ვერ ხერხდება ავტორის სათქმელისა და სტილის პირდაპირი ფორმით, ფორმალური ეკვივალენტობის პრინციპით შენარჩუნება.

ორიგინალ ტექსტთან ლექსიკურ, გრამატიკულ მახასიათებლების შედარებისას გამოიკვეთა შემდეგი მხარეები: მოხდა სიტყვების ჩამატება ან ამოღება, ზოგიერთი ფრაზის პოზიცია შეიცვალა ან ჩანაცვლდა მსგავსი წინადადებით. რთული წინადადებების ან სამიზნე ენაში არ არსებული შესატყვისის შემთხვევაში, მთარგმნელი მიმართავს ინტერპრეტაციას, რომ სათქმელი მარტივი და ნაკლებ უხერხული ფორმით გადმოიტანოს.

საკვანძო სიტყვები: ჯეინ ოსტინი „სიამაყე და ცრურწმენა“, იუჯინ ნაიდა, სატირის დისკურსი, ირონია, ეკვივალენტობის თეორია

The Peculiarities of Translating into Georgian Satire in Character Discourse in "Pride and Prejudice" by Jane Austen (according to Nino Ramishvili's translation)

Abstract

The paper analyzes the characters' satirical discourse in Jane Austen's "Pride and Prejudice" (translator - Nino Ramishvili) as rendered in the Georgian translation of the novel according to Eugene Nida's theory of equivalence. The study focuses on the pragmatic dimension of the satirical discourse in the source and target texts, as well as examines the extent of semantic and syntactic transformations in translation. Attention is focused on the effect of irony, which is among the central features of the novel. The comparative analysis showed that the characters's personalities and the author's language, humour being a core element of both, are mostly preserved in the target language. The translation delivers irony, but ironic/sarcastic tones seems either too sharp or weaker, due to different semantic and pragmatic potentialities of the source and target languages. The translation challenge arises from Austin's language style, which is rich in artistic effects that cannot be completely and "formally" preserved in translation.

The comparison of the lexical and grammatical aspects of the original and the translation revealed the following trends: words have been added or removed, some phrases have been relocated or replaced with similar sentences. In case of difficult sentences or non-existent matches in the target language, the translator re-presents the message in a simpler and less awkward way.

Key words: Jane Austen, "Pride and Prejudice", Eugene Naida, discourse of satire, irony, equivalence theory